

#Natuurrapport2023

Samen werken
aan het Vlaamse
biodiversiteitsbeleid
van de toekomst

PERSBERICHT - Natuurrapport 2023 biedt oplossingen om Green Deal te realiseren

Brussel, 18 september 2023, voor onmiddellijke publicatie

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) formuleert tweejaarlijks in zijn Natuurrapport aanbevelingen om het biodiversiteitsbeleid in Vlaanderen te versterken. Het nieuwste Natuurrapport 2023, dat op 18 september officieel wordt voorgesteld in het Vlaams Parlement, brengt een beleidsevaluatie rond vier grote uitdagingen waar Vlaanderen voor staat. Het rapport reikt daarnaast ook oplossingspaden aan om mens en natuur (nog) beter te verweven. Het INBO levert met dit rapport een genuanceerde en wetenschappelijk onderbouwde bijdrage die dient als inspiratiebron voor een politieke en maatschappelijke dialoog rond een transformatief biodiversiteitsbeleid.

Vier stevige uitdagingen

Een team van zeven INBO-wetenschappers boog zich twee jaar lang over de onderzoeksvraag of Vlaanderen op weg is om de doelen van de Europese Green Deal te halen, bijgestaan door 120 experts en beleidsmakers. De grondige analyse toont aan dat er voor het Vlaamse beleid nog stevige uitdagingen staan te wachten, niettegenstaande er de laatste jaren al betekenisvolle inspanningen werden geleverd:

- **Een samenhangend natuurnetwerk realiseren:** de resterende natuur die we in Vlaanderen hebben, bestaat over het algemeen uit kleine natuursnippers. Bovendien zijn die onvoldoende groot waardoor heel veel negatieve randeffecten blijven bestaan, en de snippers onvoldoende met elkaar verbonden zijn. Hierdoor raken dieren- en plantensoorten niet spontaan van het ene natuurgebied naar het andere. Tel daar de extra drukken (klimaatverandering, vermesting, verzuring, toenemend ruimtebeslag, ...) bij op, en dan wordt al snel duidelijk dat er ook buiten de natuurgebieden aan biodiversiteit gewerkt moet worden.

- **Droogte en overstromingen tegengaan:** de waterbom van 2021 toont aan dat we hemelwater te snel laten afstromen. Valt er, aangestuurd door de klimaatverandering, veel neerslag op korte tijd, dan kunnen onze beken en rivieren die grote toevoer niet aan en zijn overstromingen het gevolg. Tegelijkertijd kampt Vlaanderen ook met droogte: water dat snel afstroomt, krijgt geen tijd om in de bodem te dringen en kan de grondwaterreserves niet aanvullen. Zowel mens als natuur ervaren op dat moment schade door deze zogenaamde 'droogtestress'.

- **De leefbaarheid in steden verbeteren:** onze steden worden gekenmerkt door een clustering van gebouwen en harde infrastructuur, en door een enorme concentratie van diverse functies op een kleine oppervlakte. De schaarste aan groene ruimte om te bewegen, tot rust te komen of sociale contacten te onderhouden, zet de leefbaarheid van onze steden onder druk. Bovendien doet de klimaatverandering er nog een schepje bovenop: hittestress en het risico op wateroverlast bij sterke regenval maken stadsbewoners het leven moeilijk.

- **De klimaatverandering tegengaan:** De Europese Green Deal stelt dat Europa tegen 2050 klimaatneutraal moet zijn. Hierin kunnen ecosystemen (bossen, akkers, moerassen, ...) een belangrijke, mitigerende rol spelen: ze slaan broeikasgassen op en houden die vast. Bovendien kan de biomassa, die deze ecosystemen produceren, een plaats krijgen in een bloeiende circulaire bio-economie: biomassa kan fossiele en energie-intensieve grondstoffen vervangen en moet zo extra koolstofuitstoot helpen vermijden. Daarnaast blijkt de klimaatimpact van Vlaanderen op het buitenland groot te zijn. Zo gebruiken we grondstoffen die rechtstreeks gekoppeld zijn aan ontbossing in het buitenland.

Ingebakken gewoontes

“Toegegeven, de uitdagingen zijn groot, en 2030 komt snel dichterbij”, zegt Helen Michels, coördinator van het Natuurrapport 2023. “Veel actuele problemen vinden hun oorsprong in keuzes die decennia geleden gemaakt werden, die logisch waren in de toenmalige context en die we als maatschappij ondertussen vanzelfsprekend vinden. Een bekend voorbeeld is het waterbeheer, dat eeuwen gericht was op zo snel mogelijk afvoeren, terwijl de klimaatverandering ons nu dwingt om water zo veel mogelijk vast te houden. Het veranderen van die ingebakken gewoontes zal tijd vragen. Bovendien moet de groene transitie sociaal rechtvaardig zijn. Bij het formuleren van aanbevelingen hield het rapport daar dan ook rekening mee”.

Hoopvolle oplossingspaden

Het vaststellen van uitdagingen is een zaak, maar wat eraan te doen is iets anders, en 2030 is echt niet meer zo veraf. Daarom stelt het Natuurrapport oplossingspaden voor die vertrekken vanuit de draagkracht van de natuur. *“Willen we de doelen van de Green Deal en de Europese Biodiversiteitsstrategie 2030 halen, dan moeten natuurlijke processen veel meer sturend worden bij de keuzes die we maken. Zo moet een rivier kunnen meanderen, moet water langer worden vastgehouden, wordt een boom ‘gebruikt’ als een airco die de natuur ons gratis cadeau doet. Maar die lead van natuurlijke processen heeft gevolgen voor de manier waarop wij als Vlamingen met de ruimte omgaan. Natuurherstel vraagt bovendien een veel ruimere maatschappelijke betrokkenheid: het herstel mag niet beperkt blijven tot zeldzame natuur, maar moet ook oog hebben voor de plaats van de mens in die natuur, ook in en rond onze groeiende steden. Natuurherstel is daardoor niet langer een opgave van het natuurbeleid alleen; het moet tot stand komen door er samen werk van te maken, over sectorale en beleidsgrenzen heen. Zonder teamwerk gaan we er niet geraken en zullen we een hogere prijs betalen op het vlak van onze economische welvaart, gezondheid en levenskwaliteit. Met onder andere de Blue Deal, het bosuitbreidingsplan, de bijkomende investeringen in het Vlaams Klimaatadaptieplan en het initiatief voor het oprichten van landschaps- en nationale parken zijn er door het beleid al serieuze stappen in de richting van natuurherstel gezet. Het Natuurrapport2023 reikt ideeën aan die het beleid verder op weg kunnen helpen.”*

Info:

- Het Natuurrapport 2023 werd officieel voorgesteld in het Vlaams Parlement op 18 september 2023.
- [Over het Natuurrapport 2023](#) | [Lees het rapport](#)

Contact:

- Koen Van Muylem, Woordvoerder INBO, T 0473 814 928
- [Helen Michels](#), Coördinator Natuurrapport 2023, T 0486 30 92 47

--

Dit bericht werd verstuurd naar INBO Medewerker, Insitituut voor Natuur- en Bosonderzoek - [Unsubscribe](#)